Redresarea şi rezoluţia instituţiilor de credit şi a firmelor de investiţii

Autori:

Matei Dimoftache, Partner, Head of Banking & Finance, Duncea, Ștefănescu & Associates

Alexandra Leaua, Associate, Duncea, Ștefănescu & Associates

În Monitorul Oficial al României nr. 1.256/31.12.2021 a fost publicată **Legea nr. 320/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar** („Legea 320/2021”).

Legea 320/2021 asigură transpunerea fidelă a prevederilor Directivei (UE) 2019/879, inclusiv a clarificărilor furnizate de Comisia Europeană în cadrul întâlnirilor organizate de către aceasta, pentru a asigura o implementare uniformă a

Directivelor Europene la nivel național de către statele membre ale Uniunii Europene.

Domeniul de aplicare:

Noile prevederi ale Legii nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar („Legea 312/2015”) se aplică:

1. instituțiilor de credit și firmelor de investiții, persoane juridice române;
2. instituţiilor financiare, persoane juridice române, care sunt filiale ale unei instituţii de credit, ale unei firme de investiţii ori ale uneia dintre societăţile de tipul celor prevăzute la lit. c) sau d), persoane juridice române sau dintr-un alt stat membru și care sunt acoperite de supravegherea la nivel consolidat a întreprinderii-mamă, persoană juridică română sau dintr-un alt stat membru, în conformitate cu prevederile art. 6-17 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European şi al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerinţele prudenţiale pentru instituţiile de credit şi societăţile de investiţii şi de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, cu modificările ulterioare;
3. societăţilor financiare holding, societăţi financiare holding mixte şi societăţi holding cu activitate mixtă, persoane juridice române;
4. societăţilor financiare holding-mamă din România, societăţi financiare holding-mamă din Uniunea Europeană, societăţi financiare holding mixte-mamă din România, societăţi financiare holding mixte-mamă din Uniunea Europeană, persoane juridice române;
5. sucursalelor stabilite pe teritoriul României ale instituţiilor de credit şi ale firmelor de investiţii din state terţe.

Legea 320/2021 vizează, în principal, următoarele:

- definirea unor concepte noi precum „entitate de rezoluție” și „grup de rezoluție”;
- modificarea dispozițiilor care reglementează *(i)* planificarea rezoluției, inclusiv din perspectiva identificării entităților/grupurilor de rezoluție; *(ii)* stabilirea unei cerințe MREL („cerinţa minimă de fonduri proprii şi datorii eligibile”) adecvate pentru asigurarea unei capacități satisfăcătoare de absorbție a pierderilor și de recapitalizare;
- introducerea unor prevederi care să asigure o cerință MREL îmbunătățită pentru instituțiile de tip G-SII („instituții globale de importanță sistemică”) dar și pentru alte instituții de credit importante, prin alinierea la standardul Listei termenilor și condițiilor privind capacitatea totală de absorbție a pierderilor („TLAC”), atât în ceea ce privește nivelul cerinței, cât și în ceea ce privește criteriile de eligibilitate ce trebuie îndeplinite de instrumentele de datorie luate în calcul la determinarea cerinței;
- introducerea de prevederi privind aplicarea cerinței MREL în cazul rețelelor cooperatiste, precum și de dispoziții privind derogările ce pot fi acordate la îndeplinirea cerinței MREL în cazul casei centrale și a cooperativelor de credit afiliate la aceasta;
- introducerea de prevederi care asigură descrierea procesului de luare a deciziilor cu privire la cerința MREL internă și cerința MREL externă, în cadrul colegiilor de rezoluție;
- introducerea, în sarcina instituțiilor de credit, a unor obligații de raportare către autoritățile competente, precum și a unor obligații de publicare în legătură nivelul și componența cerinței MREL;
- introducerea unor prevederi referitoare la condiții de

conduită, cu scopul de a preveni vânzarea excesivă a instrumentelor de datorie eligibile pentru calculul cerinței MREL către clienții retail care nu au o înțelegere corespunzătoare a riscurilor aferente deținerii instrumentelor respective;

Astfel, potrivit Legii 320/2021, pentru vânzarea către clienți de tip retail din România, *i)* **trebuie îndeplinite cerinţele prevăzute la art. 87 alin. (3) şi (4) din Legea nr. 126/2018 privind pieţele de instrumente financiare**, iar *ii)* cuantumul inițial investit într-unul sau mai multe instrumente de datorie eligibile trebuie să fie de **cel puțin 50.000 EUR**.

- extinderea aplicabilității prevederilor care vizează conversia și reducerea valorii și în cazul instrumentelor de datorie eligibile pentru calculul cerinței MREL, nu numai în cazul instrumentelor de fonduri proprii (de nivel 1 suplimentar și de nivel 2), atunci când instituția de credit atinge punctul de neviabilitate;
- modificări în ceea ce privește funcționarea colegiilor europene de rezoluție în cazul grupurilor care au întreprinderea – mamă într-un stat terț;
- modificări în ceea ce privește cerința de a include recunoașterea contractuală a efectelor instrumentului de recapitalizare internă în acorduri care guvernează instrumente de datorie reglementate de legislația statelor terțe;
- situația în care se adaugă în contract o clauză în temeiul căreia datoria respectivă poate face obiectul măsurii de reducere de valoare, conversie, anulare impuse de către autoritatea de rezoluție;
- introducerea de prevederi referitoare la recunoașterea contractuală a competențelor de suspendare a obligațiilor în caz de rezoluție;
- introducerea obligației în sarcina instituțiilor de credit și entităților cărora li se aplică Legea 320/2021

de a include în orice contract financiar la care acestea sunt parte, și care este reglementat de legislația unui stat terț, clauze prin care părțile prevăd că respectivul contract financiar poate face obiectul exercitării competențelor de suspendare sau de limitare a unor drepturi și obligații ale autorității de rezoluție;

- introducerea obligației în sarcina întreprinderilor-mamă din Uniunea Europeană, persoane juridice române, de a se asigura că filialele lor din state terțe prevăd în contractele financiare care intră în domeniul de aplicare a Legii 320/2021, a unor clauze care să excludă posibilitatea ca exercitarea competenței autorității de rezoluție de a suspenda sau a limita drepturile și obligațiile întreprinderii-mamă din Uniunea Europeană să constituie un motiv întemeiat pentru încetarea anticipată, suspendarea, modificarea, exercitarea drepturilor de a stinge sau de a compensa drepturi sau obligații, sau de a executa garanțiile reale;
- introducerea de prevederi care vizează noi competențe pentru autoritatea de rezoluție:

i) de a interzice distribuirea de către instituțiile de credit atunci când nu este îndeplinită cerința amortizorului combinat, luată în considerare suplimentar față de cerința MREL determinată în funcție de valoarea totală a expunerii la risc;
ii) competențe în vederea soluționării încălcărilor cerinței MREL;
iii) de a se asigura că, în perioada de suspendare, deponenții nu întâmpină dificultăți financiare;
iv) de a limita executarea garanțiilor reale;
v) de a suspenda obligațiile de plată ale unei instituții de credit, anterior rezoluției (cunoscută sub denumirea de „instrument de moratoriu”).

Referitor la competența de suspendare a obligațiilor de plată,

inclusiv în ceea ce privește depozitele eligibile, Legea 320/2021 stabilește că exercitarea acestei competențe este posibilă dacă:

1. autoritatea de rezoluție evaluează cu atenție impactul pe care l-ar putea avea exercitarea respectivei competențe asupra bunei funcționări a piețelor financiare și
2. ia în considerare legislația națională care protejează drepturile creditorilor și egalitatea de tratament a creditorilor în procedura de insolvență.

De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că:

1. în cazul în care autoritatea de rezoluție exercită **competența de suspendarea obligațiilor de plată sau de livrare** în ceea ce privește **depozitele garantate**, Legea 320/2021 stabilește că acele depozite nu sunt considerate indisponibile în sensul Legii 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de depozitelor bancare;
2. în cazul exercitării **competenței de suspendare a obligațiilor de plată sau de livrare** în ceea ce privește **depozitele eligibile**, autoritatea de rezoluție se asigură că deponenții au acces la un cuantum zilnic adecvat din depozitele respective, determinat ca raport dintre valoarea cheltuielilor totale medii lunare pe o gospodărie și numărul mediu de zile din trimestrul imediat anterior datei de referință, pe baza datelor publicate de Institutul Național de Statistică.

Alte modificări și completări aduse Legii 312/2015:

Distinct de modificările aduse Legii 312/2015 în vederea asigurării transpunerii Directivei 2019/879/UE, Legea 320/2021 vizează o serie de alte modificări privind:

- realizarea de corecții de natură formală asupra textului inițial al legii;
- clarificarea anumitor prevederi pentru a facilita înțelegerea textului, ca urmare a:

i) corespondenței cu instituțiile de credit de la momentul intrării în vigoare a Legii 312/2015;
ii) identificării de către Banca Națională a României, în calitate de autoritate de rezoluție, unor inconsistențe ale textului legal sau a lipsei de reglementare a unor aspecte, care au determinat dificultăți în aplicarea prevederilor legii.

- procesele operaționale și decizionale;
- revizuirea unor prevederi privind administratorul temporar:

i) introducerea ipotezei în care funcționarea organului de conducere al instituției de credit este împiedicată din motive precum vacantarea simultană a tuturor posturilor existente în cadrul organului de conducere ori imposibilitatea membrilor organului de conducere de a exercita responsabilitățile încredințate;
ii) inserarea competenței administratorului temporar de a efectua, în ipoteza anterior menționată, evaluarea conducătorilor unei instituții de credit, potrivit prevederilor în materie cuprinse în OUG 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului („OUG 99/2006”).

- introducerea unor prevederi referitoare la crearea unui mecanism flexibil de guvernanță a proceselor și de formalizare a deciziilor Băncii Naționale a României, în calitate de autoritate de rezoluție;
- revizuirea prevederilor referitoare la *instituția-punte*, inclusiv din perspectiva corelării cu prevederile OUG 99/2006;
- introducerea de prevederi referitoare la competența

generală a Băncii Naționale a României, în calitate de autoritate de rezoluție, de a colecta informații și de a efectua inspecții, atât în etapa de planificare, cât și în etapa de rezoluție;

- introducerea de prevederi referitoare la competența Băncii Naționale a României de a dispune măsuri, separat de aplicarea de măsuri sancționatoare și sancțiuni administrative (similar OUG 99/2006), precum și circumstanțierea situațiilor în care pot fi aplicate acestea;
- consolidarea cadrului legal privind regimul aplicării sancțiunilor administrative și a măsurilor sancționatoare;
- introducerea unor prevederi privind competența Băncii Naționale a României de a emite reglementări secundare în aplicarea legii și a actelor europene, precum și de a emite instrucțiuni și precizări prin care să se asigure transpunerea legislației relevante adoptate la nivelul Uniunii Europene și prin care să se urmărească implementarea celor mai bune practici internaționale în domeniul redresării și rezoluției;
- introducerea unor prevederi cu privire la:

i) conformarea unor instituții de credit și a unor entități prevăzute de lege cu ghidurile și recomandările emise de Autoritatea Bancară Europeană („ABE”), potrivit instrucțiunilor/precizărilor emise de Banca Națională a României;
ii) competența Băncii Naționale a României de a interveni în caz de neconformare.

În acest sens, s-a prevăzut posibilitatea ca Banca Națională a României să facă recomandări instituțiilor de credit și entităților și/sau să poată dispune măsuri în situația în care acestea nu asigură implementarea corespunzătoare a instrucțiunilor/precizărilor emise de Banca Națională a României cu privire la ghidurile și recomandările emise de

ABE.

Amendamente aduse altor acte normative:

Amendamente cu privire la Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență:

- introducerea unor prevederi care să asigure faptul că, în procedura obișnuită de insolvență, creanțele care rezultă din elemente ale fondurilor proprii au un rang de prioritate inferior celui acordat oricărei alte creanțe subordonate;
- introducerea unor prevederi potrivit cărora instrumentele care sunt doar parțial recunoscute în categoria fondurilor proprii trebuie să fie tratate drept creanțe rezultate din fondurile proprii pentru valoarea lor integrală.

Amendamente cu privire la Legea nr. 253/2004 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și în sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare:

- introducerea unor dispoziții pentru preluarea unor concepte introduse de Regulamentul (UE) 648/2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții pentru a se asigura o înțelegere comună a termenilor utilizați în diferitele instrumente juridice.

Dispoziții tranzitorii:

Legea 320/2021 a intrat în vigoare la data de **03.01.2022** (la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României).

Prin excepție, anumite prevederi vor intra în vigoare la data de **01.01.2024**.